

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת פסחים, דף י"ז

"תא שמע: ויען חגי ויאמר כן העם הזה וכן
הגוי הזה לפני נאום ה'"

איריא - מדובר
דכן - טהור

ח

הסבר: התלמוד דן בפסוקים מספר חגי ובהלכות
טומאה וטהרה הנלמדות מהם.

★ | מן ההסטוריה

הכרזת המרד של מתתיהו

בשנת ג' תקצ"ד מלך ביהודה אנטיוכוס
הרביעי, שביקש לעקור ולהשמיד את הדת
היהודית על ידי גזרות קשות ואכזריות
ביותר. חייליו שידעו כי היהודים שומרי
שבת בחרו לתקוף את היהודים דווקא
ביום זה והיהודים נמנעו להילחם חזרה
מפאת קדושת השבת. בעת שהגזרות
הגיעו לעיר מודיעין, קם ראש משפחת
הכהנים, מתתיהו החשמונאי והחליט
להילחם ברצון היוונים להשמיד את הדת
היהודית. הוא הרס את מזבח האלילים
והכריז על מרד באומרו: "אם כל העמים
אשר בבית מלכות המלך ישמעו לו לסור כל
איש מדת אבותיו וימצאו חפץ במקודותיו,
אני ובני ואחי נלך בברית אבותינו. חלילה
לנו לעזוב את התורה והמצוות, ולדברי
המלך לא נשמע לסור מדתנו ימינה או
שמאלה." (ספר המכבים א'). מתתיהו, בנו
ושאר המורדים ברחו אל ההרים ומשם
ניהלו את קרבות המרד ביוונים.

מרד החשמונאים,
על פי האמן בְּנו
אלקו ביצירתו
מנורת הכנסת
Wikipedia, Tamar
(HaYardeni)

חג חנוכה שמח!

דף ט"ו: מי מקבל טומאה?

לא כל דבר מקבל טומאה. למשל, דבר מאכל של בני אדם - מקבל טומאה, אבל
דבר מאכל של בעלי חיים - אינו מקבל טומאה. לכן, אם לחם נגע במת הוא מקבל
טומאה, אבל אם תבן ומספוא של בהמה נגעו במת, אינם מקבלים טומאה.

לחם שהתעפש: לחם מקבל טומאה, כי הוא מאכל של אדם.

מה דינו של לחם טמא שהתעפש, התעפש והתקלקל, עד שבני אדם אינם מסוגלים
לאכול אותו, אבל כלב עדין יכול לאכול אותו? האם הוא נשאר טמא, או שטמא
הוא כבר אינו מוגדר כ"אוכל", והרי רק "אוכל" מקבל טומאה?

הגמרא אומרת שהוא נשאר טמא, מפני שאומנם היום כבר אינו ראוי למאכל אדם,
אך מאחר שבתחילה היה ראוי למאכל אדם, ממשיכים לקרוא לו "אוכל" אפילו
שרק הכלב יכול לאכול אותו.

דף ט"ז: משקה מוכשר לקבלת טומאה

חכמים למדו מפסוקי התורה, כי כדי שמאכל יהיה מסוגל לקבל טומאה, צריך
שפעם אחת יגעו בו מים, אחרי כן הוא מקבל טומאה אם הוא נוגע בדבר טמא,
אפילו שכבר התיבש. אחרי שדבר המאכל נגע במים הוא "הוכשר" לקבלת טומאה,
הוא "כשר" (מוכן) לקבל טומאה. באיזה משקה צריך המאכל לנגוע כדי להיות
"מוכשר" לקבלת טומאה? באחד משבעה משקים: יין, דבש, שמן, חלב, טל, דם.
מים. יש גם סימן לזכור את שבעת המשקים: י"ד שח"ט ד"ם.

דף י"ז: דרגות הטומאה

יש דברי מאכל שהם חולין, ויש דברי מאכל קדושים. דברי מאכל חולין, הם
מאכלים שאינם קדושים, אלא הם חולין, מלשון "חול". במאכלי חולין, יש שני
לשונות: "ולא יותר". למשל, העוגיה, שהיא "שני לטומאה" כבר אינה מטמאת
מאכלי חולין. אבל, אם היא נגעה במאכל קדוש, למשל בתפוז של תרומה, הוא
נהיה "שלישי לטומאה", אבל כאן נגמרת השרשרת, אין "רביעי לטומאה" בפרות
קדושים. רק בקורבנות, יש "רביעי לטומאה", אבל "חמישי לטומאה" אין בכלל,
אפילו לא בקורבנות.

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער:

מצד שני:

חלק מהם טענו שבסך הכל 80 ש"ח זה לא הרבה כסף, ואם רוצים מסיבה שווה כזו פעם בשנה, שכולם ישמחו, אז זה המחיר.

א...מה?
עצתם?

אם גם אתם נתקלתם בדיילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים
לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון.
ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il
תחת הנושא "דיילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

לעיתים, אנחנו לא מאמינים מספיק בכוח הגדול של המעשים הקטנים שאנחנו עושים. בפרשתנו מסופר על אהבת יעקב לבנו הקטן יוסף, ועל כתונת הפסים המיוחדת שעשה רק לו, ולא לבניו האחרים.

חז"ל מתארים עד כמה מעשה זה של נתינת כתונת הפסים השפיע לרחוק, ואומרים: "בשביל שני סלעים מילת שנתן ליוסף ירדו בני ישראל למצרים". דהיינו - נתינת הכתונת הפשוטה הובילה בסופו של דבר לירידתם ושעבודם של אבותינו במצרים.

עניין זה מכונה "אפקט הפרפר", שמשמעותו היא שדבר קטן שקורה עכשיו יכול להוביל לתופעות ופעולות ענקיות בטווח הזמן הארוך, גם בקצה השני של העולם.

סיפור אהבתו של יעקב ליוסף בא, בין השאר, לומר עד כמה המעשים הפשוטים והיומיומיים הם בעלי משמעות וכוח, הרבה מעבר למה שאנחנו בדרך כלל מייחסים להם.

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

שעת השמד היא מצב בו גוזרים השלטונות על היהודים גזירות האסורות עליהם לקיים מצוות ולשמור את התורה. חכמים קבעו שבשעת השמד יש חובה למסור את הנפש על קיום המצוות, גם אם הדבר כרוך בסכנה. ואכן, לאורך ההיסטוריה מסרו יהודים רבים את נפשם על אמונתם, והיו מוכנים למות ובלבד שלא יעברו על המצוות.

מי אני?

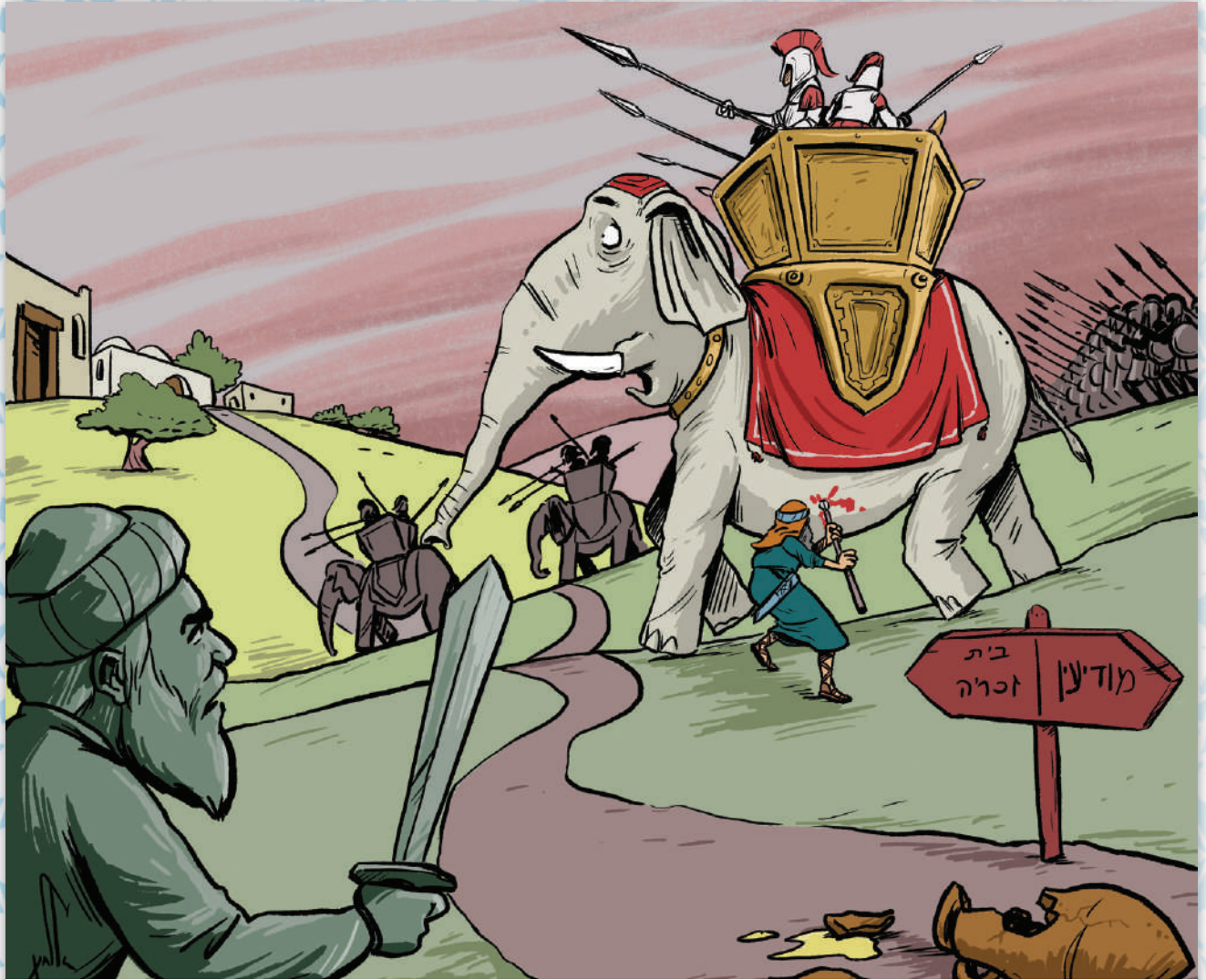
- א. הייתי ראש משפחת כוהנים חשובה, אחת מ-24 משמרות הכוהנים ששירתו בבית המקדש.
- ב. היו לי חמישה בנים שאיתם ביחד נאבקתי בגזרות הקשות של אנטיוכוס.
- ג. לעת זקנתי סירבתי לשתף פעולה עם העבודה הזרה והכרזתי על מרד גדול ברומאים, גזרותיהם ותרבותם.

ԱՄԷԼԻ ԼԵՊԱՆՈՒՄ

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

1. מה האירוע המצויר כאן?
2. מתי הוא התרחש?
3. היכן הוא התרחש?
4. מי האיש הנלחם ליד רגלי הפיל?

לגילויי חכמה ולחשיבה יוצאת דופן
לילדים ולבוגרים כאחד
התמודדו עם אתגרים
שונים וקשו את המשימה
השונה מכל פעם

מי אני?

- א. הייתי עיר קדומה בשפלת יהודה.
- ב. בתוכי ובסביבתי התגוררו בני משפחת החשמונאים, ואצלי גם פרץ המרד הגדול.
- ג. סמוך אלי ישנו מקום שנקרא קברות המכבים.
- ד. בשנת 1996 - תשנ"ו הוקמתי מחדש ומתגוררים בי היום למעלה מ-80,000 איש.

לגילויי חכמה

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'ת"ש	5258 ה'תרס"ח	4900 ה'רמ"ב	4800 ה'רשי	4650 ה'רבי טעדיה גאון	4260 ה'תקס"ז
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לזין	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שוואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רשי	רבי טעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת פסחים, דפים י"ח - כ"א

דף י"ח: איך מטהרים אדם שנגע במת?

אדם שנגע במת, הופך להיות טמא בדרגת הטומאה של "אב הטומאה".
איך הוא חוזר להיות טהור? שוחטים פרה אדומה, אחר כך שורפים אותה ומערבבים את האפר שלה במים. מים אלה נקראים "מי חטאת". הכהן נוטל מן המים ומזה (מתז, זורק) על הטמאים. התורה קבעה ש"מי החטאת" הללו, שמטהרים את הטמא, הם עצמם טמאים בדרגת "אב הטומאה", ובכל זאת אמרה התורה שהם מטהרים את האדם שנגע במת. ובאמת, הנוגע במי החטאת, הופך להיות טמא בעצמו, כי הוא נוגע ב"מי החטאת" הטמאים בדרגת "אב הטומאה".

דף י"ט: איך נוהגים בספק טומאה?

חכמים לימדו אותנו, שכאשר מתעורר ספק אם מעשה מסוים מותר מן התורה או אסור מן התורה הדין הוא: "ספק דאורייתא לחומרא". כלומר, עלינו להחמיר ולנהוג שהדבר אסור בודאי.

אדם הלך ובתאום הרגיש שמשהוא נוגע בו. הוא הסתכל וראה שרץ מת שמטמא, אבל הוא לא ידע אם הוא נגע בשרץ הטמא או במשהוא אחר. עתה יש לנו ספק, ולכאורה לפי מה שלמדנו עכשיו - צריך להיות שעליו להחמיר, שהרי "ספק דאורייתא לחומרא". אבל, חכמים למדו מן הפסוקים, כי אם המקרה של הספק הזה התרחש במקום בו היו שלושה אנשים - הריהו טהור, ולא צריך להחמיר, כלל זה נקרא "ספק טומאה ברשות הרבים - טהור".

דף כ': דיני טומאה

הנוגע במת, או הנמצא איתו באותו בית, מקבל טומאה אפילו שאינו נוגע במת, ואילו יתר הדברים הטמאים מטמאים רק כאשר נוגעים בהם. למשל, אדם שנטמא ממת והפך להיות "אב הטומאה", רק אם נוגעים בו נטמאים. בדרך זה לומדים שיש דין מיוחד בכלי חרס.

אם הטומאה נוגעת בכלי חרס מבחוץ, הוא לא נטמא. תארו לכם, אדם שטמא בטומאת "אב הטומאה" מחזיק כלי חרס מבחוץ והכלי לא נטמא, רק אם הטומאה נמצאת בתוך כלי החרס, היא מטמאה אותו. קיימת הלכה נוספת מיוחדת לכלי חרס. אם לוקחים דבר טמא, למשל שרץ מת ומכניסים אותו לכלי חרס בלי שהשרץ יגע בדפנות של הכלי - כבר נטמא הכלי! למשל, אדם מחזיק לטאה מתה בזנבה והוא מכניס את הראש של הלטאה לתוך כלי חרס, הכלי נטמא אפילו שהלטאה לא נגעה בכלי כלל!

דף כ"א: מאיזה חמץ אסור להנות?

לא רק לאכול את החמץ אסור בפסח, אלא גם להנות ממנו אסור. למשל, אסור למכור את החמץ בפסח ולקבל תמורתו כסף, כי גם זה נחשב הנאה מן החמץ. מאיזה חמץ אסור להנות? רק מחמץ שאפשר לאכול אותו, אבל אם שרפו את החמץ בערב פסח (לפני חצות), אין הוא נחשב "אוכל" ואין עליו איסור חמץ, משום שהוא נשרף ואי אפשר לאכול אותו.

בעלי התוספות ואחרים, כי החמץ צריך להיות שרוף כל כך, עד שאפילו כלב לא ירצה לאכול אותו, אבל, אם החמץ לא נשרף עד כדי כך שאפילו כלב אינו רוצה לאכול אותו - עדין יש עליו איסור חמץ ואסור להנות ממנו.

חידה!

השלימו את הטבלה הבאה:

	י	ד	ש	ח	מ
	י	ב	מ	ל	י
	נ	ש	נ	ב	מ

האנagram: (אם רצו: חשבונית)

שאלות השבוע??

1. איזה שינוי הלכתי קורה למאכל ברגע שנגעו בו מים בפעם הראשונה?
2. איך יכול שרץ לטמא כלי בלי לגעת בו?
3. האם מותר למכור בפסח חמץ שרוף?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il לציון את מס' העולן עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

